

TALLINNA POLÜTEHNİK

TPI PARTEIKOMITEE, REKTORAADI, KOMSOMOLIKOMITEE JA AMETIÜHINGUKOMITEE HÄÄLEKANDJA

Nr. 8(934)

Teisipäev, 6. märts 1979

XXI aastakülg

8.märts 8.märts

HETKED VAID

Kolmeks saav Tiina liivakasti servale sobitavale emale kategooriliselt: «Ei, sina ei mängi liivaga!»
 Ema, imestunult: «Noo, miks siis?»
 Tiina: «Ei mängi. Inimesed ei mängi liivakastis.»
 Ema, üllatunult: «Aga kes siis sina oled?»
 Tiina, mõtleb, siis veendunult: «MINA OLEN LAPS.»
 * * *
 Tiina: «Tahan kommi.»
 Ema: «Aga kuhu palun jäi?»
 Tiina, laiutab käsi, nõutult: «Otsa sai!»
 * * *
 Tiina jookseb hommikul sussidega õue.
 Ema: «Rohi on märg, õues sussidega ei käida!»
 Tiina: «Ega ma käi, ma jooksen!»
 * * *
 Ema tipib kirjutusmasinal.
 Tiina: «Tahan ka mängida seda pilli!»
 * * *
 Ema pärast mõningaid tuulde räägitud manitsussõnu kannatamatult: «Tiina, millal sa ometi hakkad sõna kuulama!?»
 Tiina, optimistlikult: «Homme!»

* * *
 Tiina korjab kive hunnikusse. Keset tööhoogu nagu muuseas emale:
 «Ole hea tüdruk, too mulle vaat see kivi sealt!»
 * * *
 Tiina võidurõõmsalt teisest toast, mõni aeg tagasi ära õppinud kaks sarnase lõpuga sõna (kotletid ja sandaletid):
 «Emme, näe, panin ikka need kotletid jalga!»
 * * *
 Tiina vaatab üle oma raamatukogu ja märkab, et karuaabit-sale on paber ümber pandud. Protesteerib:
 «Kuule emme, siin toas on ju nii-nii soe, raamatul hakkab palav!»
 * * *
 Ema: «Tiina, kas sa mäletad, kuhu sa oma põlle panid?»
 Tiina, mõtleb sügavalt, siis:
 «Mäletan küll. Ta on kadunud.»
 * * *
 Pesu pesemas. Ema keelab:
 «Tiina, ära pese seebiga, seep sööb su käed ära.»
 Tiina vaatab hoolega seepi ja küsib siis murelikult:

«Aga ma ei näe, kus ta -suu on?»

* * *

Need on hetked vaid. Need tütre suust korjatud sõnad. Pitsut kentsakad. Kummalise loogikaga. Lapsele tõsised. Inimest naerutavad. Peatatud mõtted nagu üksikud hetked lapse fotofilmile seisatatud näos.

Oleks enam vaid hetki, mil mõistad: kõik maailmas algab inimesest, nii lihtsast ja nii keerulisest; inimesest, kes saab alguse armastusest ja lapsest. Oleks hetki, tunde, päevi, kuid, sõnu ja tegusid, mis lähendavad inimest ja last, taastuues ammuloodud mõistet INIMLAPS. Oleks, et laps mõistaks: temast kasvab inimene, kes kõige eest maailmas vastutab, ja et inimene, olgu kui suur, tähtis või tark, ei unustaks: ka tema on kord laps olnud.

Mõni alikulmupilk, mõni naerusuu, mõni torssnina, mõni tõsine tõredus. Hetked vaid. Ja ikkagi tervet elu mõtestavad.

Kirjutame 8. märts 1979 —
 RAHVUSVAHELISE LASTE-
 AASTA RAHVUSVAHELINE
 NAISTEPÄEV.

MILLE KARM

8. märtsil tähistame rahvusvahelist naistepäeva. See on kogu maailma emade ja töötavate naiste päev, kes võitlevad oma laste õnne, rahu, rahvaste julgeoleku ja sotsiaalse progressi eest.

Meie instituudi naistöötajad ja -üliõpilased, täites eeskujulikult töö- ja õppeülesandeid, annavad ka osakese sellesse kogu maailma töötavate naiste ja emade ühisesse võitlusesse inimkonna parema tuleviku eest.

Seoses üldrahvaliku pidupäevaga

KÄSIN:

avaldada tänu rahvusvahelise naistepäeva puhul ja eeskujuliku ametialase õppe- ning ühiskondliku töö eest järgmistele naisõppejõududele, -töölisele, -teenistujatele ja -üliõpilastele:

- Raaja Aluvee, tööstusliku soojusenergeetika probleemlabori vaneminsener;
- Maria Andersson, ühiselamu koristaja;
- Reet Bauman, TU Sektori osakonnajuhataja;
- Svetlana Betmanova, tööstusliku soojusenergeetika probleemlabori vaneminsener;
- Evi Einloo, soojusenergeetika kateedri laborant;
- Reet Grüner, LS-81;
- Tiina Hallang, ehituskonstruksioonide kateedri vaneminsener;
- Eva Karrus, sanitaartechnika probleemlabori vaneminsener;
- Mare Kask, graafika kateedri assistent;
- Elve Kivi, LI-81;
- Helve Kruup, teadusliku raamatukogu peabibliograaf;
- Kadrin Loide, füüsika kateedri assistent;
- Judita Lõhmus, tootmise ökonomika ja organiseerimise kateedri assistent;
- Elvira Metus, teoreetilise mehaanika kateedri assistent;
- Sirje Mänd, TU Sektori insener;
- Veera Naljaskina, LS-87;
- Viivi Namm, toiduainete tehnoloogia kateedri labori juhataja;
- Niina Novikova, elektriaramite kateedri insener;
- Viive Nurm, ehitusmaterjalide probleemlabori vanemteadur;
- Irina Nurste, elektriaramite kateedri vanemlaborant;
- Milvi Nõmmiksaar, aspirantuuri osakonna juhataja;
- Jevgenia Põtselko, AO-107
- Maire Pukk, LS-61;

Naistepäevakäskkiri jätkub 2. lk.

PARTEIKOMITEES

Järjekordne parteikomitee istung toimus neljapäeval, 1. märtsil.

* NLKP liikmeks võeti vastu elektroenergeetikateaduskonna vaneminsener Sergei Ozerov ja mehaanikateaduskonna laborijuhataja Valdel Tõkke. NLKP liikmekandidaadiks võeti vastu NLKP ajaloo kateedri assistent Marina Sergejeva, mehaanikateaduskonna V kursuse üliõpilased Juhana Anvelt ja Ülo Kannelmäe.

* Elektroenergeetikateaduskonna parteiorganisatsiooni osast poliitõpperingide töö suunamisel rääkis V. Siimar.

* Arutati teistesse sotsialismiaadesse õppima suunata-vate üliõpilaste ettevalmistamist ja komsomoliorganisatsiooni osa selles. Informatsiooni andsid O. Lillenuurm ja A. Liimets.

* Ehitus- ja keemiateaduskondade rühmajuhendajate tegevusest üliõpilaste õppe- ja kasvatustöös kõnelesid H. Lond, A. Virkus, M. Pikner.

* TPI komsomolkomitee tööst valimisteks valmistumisel rääkis R. Vihvelin.

* Kinnitati abinõude plaan ühiselamute kohta TPI parteikomitee 1979. a. 15. veebruaris otsuse täitmiseks.

* Kinnitati abinõude plaan EKP Keskkomitee sekretariaadi otsuse (kõrgkoolide ajalehete tööst) täitmiseks.

(Aigus 1. lk.)

- Aiki Pütting, TU Sektori vaneminsener;
- Tiiu Rand, KO-41;
- Mare Randveer, poliitilise ökonomia kateedri dotsent;
- Viilma Reier, vormistamisbüroo masinlady;
- Tiia Rinke, KA-41;
- Valda Ristna, keelte kateedri vanemõpetaja;
- Luule Saat, tootmise ökonomika ja organiseerimise kateedri vanemõpetaja;
- Helvi Sepp, põlevkivikeemia ja sünteesi probleemlabori vaneminsener;
- Marina Sergejeva, NLKP ajaloo kateedri assistent;
- Luule Soom, üldtehnilise teaduskonna metoodik;
- Ludmilla Sumina, EV-87;
- Ludmilla Startšikova, KN-47;

- Anne Tammekänd, ÖTO labori vaneminsener;
- Merike Tiiginäe, LA-81;
- Elvi Tomann, TU Sektori vaneminsener;
- Anne-Helle Toompere, TP-61;
- Tatjana Trofimets, TU Sektori vaneminsener;
- Helle Truuts, orgaanilise keemia kateedri insener;
- Küllike Tšesnokova, KÜ-61;
- Helga Tupits, ühiselamu koristaja;
- Helve Unger, kehalise kasvatuse kateedri dotsent;
- Anne Vaikjärv, TL-61;
- Evi Valdre, TP-61;
- Külliki Valma, TI-61;
- Ludmilla Viisimaa, anorgaanilise keemia kateedri assistent;
- Larissa Viskvarka, TM-47;
- Maarika Värv, ED-61.

Rektor BORIS TAMM

AUSTUS JA TÄNU

Hoiar käes kolme roosi ja kohmetun, sest varem valmismõeldud sõnad on nagu peoga pühitud. Tahaksin öelda midagi sooja, südamlikke. Kuid mõtted on hajeval ja otsivad üksteist taga. Vaid päikesekiirte kevadsillid veepeisakestest kauniste lillede kroonlehtedel helkleb nii lõbusalt...

Teid on õigupoolest maamunal rohkemgi kui meid, mehi. Küllap seepärast jäätegi teinekord tähele panemata ja džentelmenliku viisakusega uksest sisse laskmata. Vahetevahel läheb ka istekoha pakkumine nagu meelest ära ning ega üks vaheajatrüginas varbaleastumine kah just kõige ilusam tegu ole. Tõsi ta on, et ka peopidamisel ja diskoõhtul ununeb mõni teie hulgast nurka nukrutsema, tants taevani tõstmata.

Teie — teie aga püüate vapralt seda kõike trotsida, proovite silmagi hakata, sest pealehakkamist teil selleks on, ka kõiksugu sobivaid vahendeid make up'i jaoks käepärast. Kahju, et paljudel teist suits tihtipeale kopse «ventileerib»; niimoodi võib Eros teile selja pöörata, mõnigi poiss tubakakibedad huuled suudlemata jätta!

Teid jätkub kõikjale. Nagu omajagu märkamatu muudate elu meie ümber kauniks: juba jõuate kirevad rahvariided «Kuljuses» keerlema tõmmata, kaunimad laulud naiskoori trilleritega võlvitena upitada, sinna-tänna lilled-lindid seada-sobi-

tada. Jõuate õppidagi, paljud teist nii priimalt, et poisid ei saa ligigi, mis sellest, et meil rauakool ja teil õrnad naiselikud südamed. Aga mine tea... Ütles ju üks matemaatika kateedri õppejõud, et tema jagaks oma leivanumbri järgmiselt: matemaatika, kõrgem matemaatika ning naiste matemaatika!

Kuid te pole ainult pihast peened tudengipiigad, olete veel asjalikud õppejõud, toimekad teenistujad laborites, kateedrites, osakondades; olete veel meie kõikide kokatädid, valvuritädid, koristajatädid, kelle tööd-tegemistest sõltub suuresti meie kõikide heaolu ning kelle püüdlustest me tihti-peale ükskõiksest mööda käime; olete raamatukogus ja annate meile naeratuse kaasa.

On märts ja on teie kõikide pidu, nagu ikka lume ja lilledega. Austus ja tänu teile!

Onne teile, teie perele, teie kodule!
... Ja me vaikime, mõlemal naerunatuke silma- ja suunurgas, ning nüüd ma ulatan roosid koos pobinaga, mis peab olema tagasihoidlik naistepäevatervitus kevadel 1979.

TPI tudengimeespere esindaja

TPI kaunim sugu — milline?

Konstitutsioon on andnud naissoole samad õigused mis meestelegi, lisaks veel ports õigusi, mida meestel ei ole. Näiteks oma päev, oma ajakiri...

Ei, üldiselt ei ole meil midagi selle vastu, et naised tahavad asfalti tõsta, transporti teha või rauakoolis käia. Aga kui nad kaotavad seejuures oma naiseliku sarmi, on midagi viltu.

TPI kaunimast soost tudengeist ülevaate andmiseks viisin läbi avaliku arvamuse uurimise: milline on ja milline võiks olla rauakooli neiu. Vestluskaaslasteks sain aspirandi X, tudengi Y ja Z ning aktivisti AO. Pöördusin nende poole küsimusega, millisena nad soovivad näha TPI õrnat sugu.

***

Nädal tagasi kuulsin juhuslikult, et Teet kavatses tipi naistudengite vastu kurja plaani: uurida meesterahvaste avalikku arvamust, milline peaks olema tore grupiõde, tipikas. Oot-oot, mõtlesin, uurime õige, mida arvab noormeestest meie maja naispere.

Küsimustele vastasid tudengineid, kes parajalt kaua tipikad olnud ja kel parasjagu aega veel koolimaja ukse küludada.

***

ENE: Üks õige grupivend, tipikas? Samasugune, nagu ta praegu on, ainult et sõnade asemel võiks olla veidi rohkem tegusid.

X: Kõigepealt peaksime kindlaks määrama oma tarbed ja vajadused naissoo suhtes, nende lähteandmete alusel genereerima meid rahuldava naise mudeli, mille õigsust praktikas kontrollime. Võib aga kindel olla, et tänapäeva teadus ja tehnika revolutsiooni tingimustes ei saa neiu olla univertsaalne, s. t. vastata kõigile talle esitatavatele nõudmistele.

Y: Suitsetamine, eriti pidev tossamine koolis, kodus, puhkehetkel küll ei sobi.

AO: Las tõmbavad, iga arenenud indiviid peab ise taipama, mis sobib ja mis mitte.

Z: Kui mees tõmbab, miks peaks naine jääma passiivseks suitsetamise suhtes?

X: Tänapäeval, kus vähk ähvardab meid peaaegu kõikjal, on suitsetamise ja mittesuitsetamise probleem rohkem esteetiline. Kui kodus juba tõmmatakse, miks siis mitte kõikjal. Aga mujal peaks arvestatama mittesuitsetajatega.

Y: Igal juhul ei ole suits naiselikkuse sümbol. Rauakoolika-

teks saanud neid peaksid endale rohkem tähelepanu pöörama. Disproportsioone on palju. Mõni värvib liiga, mõni võiks kerge jumestamisega palju veetlevamaks saada.

Z: Igaüks, kel puusaümbermõõt palju üle 1 m, ärge ikka teksaseid jalga tirigu.

Y: Liigset edevust on tänapäeva tüdrukutes. Nagu harakad, muudkui kädistavad, aga kasu pole.

X: Vanasti püüdis iga neiu oma naiselikkust veetlust esile tuua, tänane tipineiu hiilgab oma meheliku loogika ja olekuga.

Y: Möödas on need ajad, kus iga tüdruk tantsima õppis. Nüüd on mõne neiuks jooks kraanavaja, et teda valssi keerutama panna.

AO: Tänapäeval ei ole tantsimisoskus primaarne, peaaegu, et rütmilist tunnetatakse.

Y: Kui tunnetatakse. Tantsukursustel käis tüdrukuid igatahes vähem kui poisse. Ja üldse on tüdrukute osa mitmetel üritustel liialt väike. Neid võiksid oma arvulist vähemust

aktiivsema tegevusega korvata.

X: Emantsipatsiooni ma küll ei soovi. Naissugu jäägu oma traditsioonilistele tegevusaladele truuks. Seda ka poliitühilise hariduse kõrval.

Y: Iga tüdruk võiks siiski osata väheke õmmelda ja kududa, nippest-näppest sööki teha, kodu kaunistada...

Z: Päril kodukana ka vaja ei ole. Tüdrukud elagu nii, et nad ilmas kõik vajaliku selgeks saaksid, et pärast neid õpetama ei peaks.

Y: Tüdrukud unustavad, et nad on naissoost. Tänapäeva elutempo juures ei tule neil tavaliselt meelde, et keegi võiks neile mantli selga aidata, ukse avada... Ja vahel harva, näiteks kui neiu ei suuda oma ridikulist tikke leida, tuleb tal meelde, et keegi võiks teda teenindada. Siis ta kirub, et ilmast on kavalereid kadunud.

AO: Tavaliselt jah tüdrukud meilt tähelepanu ei oota ja seetõttu olemas loobunud seda meile ka jagamast.

MILLISE NEIU VALIKSITE OMA KAASAKS?

Poissmehed: Meil puudub taustüsteem. Küsi naisemehe käest. Tal teada, mis peitub välise kesta taga.

Naisemees: Poissmeestel on üldistamise võimed, mul enam ei ole.

X: Raske on kujutada labrakatel «aktiivsemate» pidulistena hiilunud neidusid emadena. Et heaks naiseks saada, peavad nad oma ellusuhtumist revideerima.

AO: Välja valin tänapäeva nõuetele vastava. Sellise, kes suudab orienteeruda nüüdismaailmas.

Z: Kaasa valin mujalt, kas või TPED-st, igal juhul mitte TPI-st.

Vestlusringi juhtinud TEET TIPP

Üks õige grupivend — milline?

ANNE: Võiks lugeda üles rea häid üldinimlikke omadusi, kuid kõik inimesed ei ole ega saagi olla ühesugused head ja tublid. Siis hakkaks igav. Inimeses hindan ma abivalmidust, heatujulisust, otsekohesust. Tore grupp peaks olema üksmeelne.

KÜLLI: Vaimukad ja abivalmid, nii et nendega oleks meeldiv koos olla. Arvan veel, et neil peaks olema organiseerimistahet. Viisakad ka ja et hommikutei vähemalt tere ütlesid.

REBT: Ta peaks olema aus. Igapidi hakkaja poiss, elurõõmus. Ning kui teda on usaldatud, siis ei tohiks me temas pettuda.

MERIKE: Näiteks terves TPI-s võib üks tudeng väga lugupeetud olla (palju ühis-kondlikke kohustusi ja pealegi täidab neid veel hästi), aga kui ta sealjuures oma rühma ära unustab, siis minu silmis tal küll erilist autoriteeti ei ole.

Mina midagi erilist ei nõua — ta peaks hästi elav ja seltskondlik olema, peaks oskama rühma heaks ka midagi teha, hea, kui tal mingi huviala oleks.

HIIE: Korralik noormees peab olema eelkõige hea ja huvitav vestluskaaslane, seltskondlik ja abivalmis. Loomulikult ka normaalsuse piires tähelepanelik.

MARET: Et ta oleks omainimene, mitte keegi võõras, kes tuleb ja istub loengu või paar su kõrval ja peaaegu sõnagi ei vaheta, kõndides varsti minema, kas koju või mujale «asju ajama».

Oleks lõbus, teeks vahet isegi rumalusi, ei oleks nii kohutavalt rõhutatult tõsine. Et oma isiklikud asjad ei oleks nii tähtsad.

LEA: Mulle «meeldiks» selline tavaline, kes joob meele-tult, veel meeletumalt kelgib oma joomisega, loengus peaaegu nagu ei näita, kelle hobiks on kõrts ja ainult kõrts. Ja kelle kohta ERKI ja TRK ja

TRÜ üliõpilased ütlevad: «See on ju tipikas, talt ei saa rohkem nõudagi.»

Mu «unistuseks» on saada selline mees, muidu pean minema mõnele väheharitule või kirjutama «Nooruse» NTT-sse.

MARIKA: Ei suitseta, ei joo, tervitab hommikutei noori daame, seminaridesse saabudes hõivab suuremeelselt esimesed pingiread, unustades «kantsatka» olemasolu.

SIRJE: Peaaegu selline nagu ta praegu on, ehk veidi asjalikum ja vähem mugav.

KATRIN: Ei tea, milline ta peaks olema, kuid arvan, et sellised, kui meie grupi poisid, nad küll ei peaks olema.

HELLE: Kõrvaltvaataja pilguga on nad peaaegu mitte midagi ütlevad, õppejõu arvates suure vaimuerksuse ja muu säärasega, rühmakaaslase pilguga ükskõik, kas pikk, lühike, heleda- või tumedapäine, peasi, et kaal on enam-vähem vastavuses pikkusega.

Arvan, et naistepäeva puhul võime endale väikest kriitikat lubada, kuigi nüüd vist jäävad lilled toomata. Aga ehk mõne mõtte panid need arvamised pähe ometi ja hommikune tere on nüüdsest alati taskus ja loengutekoonpektid jäävad vähemate aukudega ja stipipäevil jääb stipp kauemaks taskusse kui üheks õhtuks ja et «rebase» õhtu korraldamisel ka mehenõu-jõuga appi tullakse.

Lõpetuseks soovime teile kõigile, kallid grupivend-tipikad, toredat, lõbusat ja õnneküllast naistepäeva. Ja tudengineide kollektiivne musi põse peale!

Vastused kokku korjanud ELLE MÄGI

MOOD. Mis ta on? Üks sõna vaid? Igapäevane? Ene-
sestmõistetav? Ahvatlev? Lummas? Põnev? Alati nai-
selik?

MINI? MIDI? MAKSI? Oli mini ja vanaemadki, kes
moodi alpusaasjaks ei pidanud, lõiksid seelikusabast
tüki maha. Tuli midi ja plikadki häbenesid paljaid põl-
vi. Tuli maksi ja kaheksakümne sentimeetrisest riide-
tüki sai moeka seeliku vaid koolieelik...

OIVALLINE! õhkab üks naine ja vaatab teisele naisele
järele. On tööpoolest oivaline: kena figuur, kena nägu,
ja mis üle kõige — kui moodne kleit!

ORIGINAALNE! öeldi, kui maailma vallutasid džii-
nid ja teksasseelikud. Mõnus, mugav, lihtne, otstarbe-
kas. Ei triikimist, ei muret — teksad koju, kooli, teat-
risse, tööle, sauna, metsa, merele, maale... Aga siis tuli
äkki nimetu igatsus, mis haakus vastupandamatu jõuga
kroogetesse, krousidesse, riidemeetritesse, pitsidesse,
satsidesse, tikanditesse, volangidesse... Avame emade
ja vanaemade kappe ja riidekirste ning õhkame: «Ahh!
Kui MOODNE!»

DAAMILIK? Ei-ei, ega mehed pole ilma jäetud! Aga
ometigi on see ju ikkagi läbinisti naiselik teema. Ku-
jutlege vaid kolme meest kolmeks tunniks kõnelema

lipsudest, kingadest, pintsakutest! Te tunnistate, et
nad on... Ja-jah. Just.

Kui hea lugeja ülaltöödud lõikude esisõnade esitähed
riitta seab, märkab ta, et... Ja-jah. Just. Olgu või sel-
linegi üks vastus küsimusele, mis on mood. Põrsis su-
valine ja ehk loogikavaenegi (s. t. naiselik) vastus.

Lisaks tsiteerigem:

»... Te teate täpselt, missugune soeng oli biilitel
siis, kui nad olid veel habemeteta kuulsad poisid, ja
missugused rõivad, habe ja juuksed olid neil hiljem,
kui nad ei olnud enam nii noored, vaid 30—35-aas-
tased perekonnaisad. Te teate, missugune skulp-
tuurne juuksemass on Tom Jonesil ja kuidas ta ar-
mastab kanda karvasel rinnal kampsuni väljalõikes
ketikest pärliga, või missugune rüüžiga särk oli
Bruno Ojal. Te teate peast, kuidas Alain Delon kan-
nab kaabut või missugune habe oli Hemingwayl ja
Che Guevaral. Te teate Brigitte Bardot hobusesaba
ja broderiipsiga ruudulist puuvillakleiti, millega
algas tema kuulsus. Mäletate kangelanna Elvira
Madigani kuldseid lahtisi juukseid, Pola Raksa otse-
joonega siledat pead ja kaunist näokest mõistatus-

liku naeratusega, Beata Tyszkiewiczil siledat nõps-
ninaga õhetavat nägu ja lambanahkset kasukat fil-
mist «Kõik müügiks». Te teate oma lemmikute soen-
guid, rõivaid, elulugusid, mõnel isegi kehakaalu.

Kuid kas sellest on küllalt? Kui te! oleks juba oma
raha ja vaba võimalus pealaest jalatallani ise otsus-
tada oma garderoobi üle, kas teaksite, mida endale
valida ja miks? Kas sellisest oma lemmikute virvar-
rist jätkuks, et aru saada, mis teile sobib, miks see
teile sobib ja miks te just seda tahate? Te peate asju
põhimõtteliselt taipama.»

(Maria Kalling, Moejuttu noortele.
Tallinn, 1977.)

Te peate asju põhimõtteliselt taipama. Vahest ütleb
seesama lause, kuidas moesse tuleb suhtuda?

Sellel leheküljel pakume üht-teist tänavuse moe
põhimõtetest. Andestagu mehed läheneva tähtpäeva
puhul, et juttu tuleb vaid naiste garderoobist.

Lehekülje on koostanud ERKI kostüümieriala tu-
dengid LIIVIA LESKINA ja IVI MESIKÄPP.

MOOD — ahvatlev, lummas, põnev, alati naiselik

Praeguse moe detailides ja
moekujunduses on tunda nel-
jakümnendate aastate iseloo-
mulikke võtteid. Mood terviku-
na on siiski tänapäevane.

Rõivad on avarad, laiad, voo-
gavad, kuid nende kõrval koh-
tab ka kitsast siluetti.

Riietus on mitmekihiline,
suhteliselt pikk — poolde sää-
re ja sageli pikemgi.

* * *

MANTLID — pehme avara
joonega, sirge siluett. Palju
näeme vööd. Mantlite kõrval
kasutatakse ka keepe.

* * *

KLEIDID on praeguse moe
lemmikud. Neid kantakse päev
läbi ja igal pool, ka tänaval.
Kleite on kolme erineva joone-
ga: nn. H-, X-, Y-jooneline.

* * *

H-jooneline on ühtlase silue-
tiga, kas kitsa või avara lõike-
ga, vööd ei kasutata.

* * *

X-jooneline on kehasse töö-
deldud lõikega, seelikuosa avar-
duv, kantakse vööd.

* * *

Y-jooneline on väga avar,
rõhutatud õlalaiusega ülaosa ja
kitsa seelikuosaga.

Ka kleite kantakse kihiti —
üht kleiti teise kleidi või seeli-
ku peal.

* * *

Moekad pikad püksid on to-
rukujulised, suhteliselt kitsad ja
ühesuguse laiusega kogu sääre
pikkuses.

On ka selliseid pikki pükse,
mis on ülevalt laiad ja allapoole
kitsenevad.

* * *

Kostüümid on klassikalised,
rätsepatootlusega, enamasti kit-
sa seelikuga, range vesti ja
pluussiga, millel on sageli kitsas
seoskrae.

* * *

Jaki reväärid on pikad, kit-
sad, krae väike. Moes on ka
ülisuured kroogetega jakid.

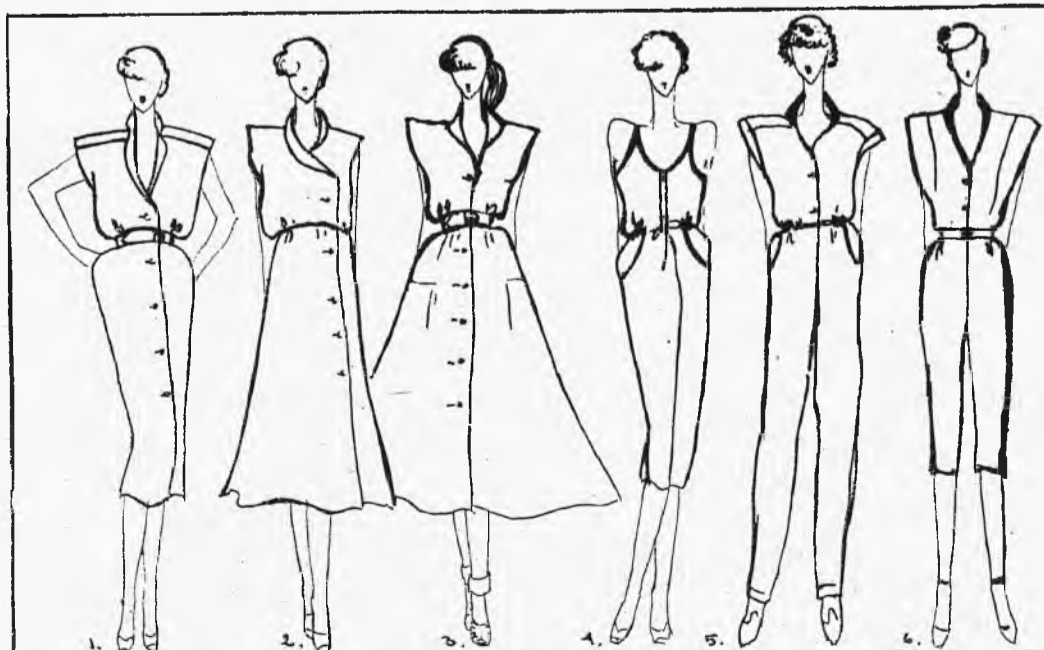
* * *

Seelikud. A. Ülikitsad, tuub-
jad ja lõhikutega (pikk lõhik
ees või taga või kaks lühikest
lõhikut külgedel).

B. Laiad — volditud, plisseer-
itud, kroogitud.

* * *

Veste kantakse täienduseks
igasugusele riietusele. Neid on

mitmesugustest materjalidest ja
igas võimalikus pikkuses.

* * *

Praeguse moe juhtmuster on
ruuduline. Värvid on võetud
loodusest (näiteks kuldpruun,
samblaroheline, hall, beez jne.)

Suvised moe tähtsamad detai-
lid (alumine joonis):

- sirge õlg
  - vöö
  - eest nõõbitav (kitli lõige)
  - asümmeetriline kinnis (2.)
  - nn. seksikas lõige
(lõhikutega) (4.)
  - kitsad püksid pähkluni
(5.)
  - kitsad püksid pikkusega
natuke allapoole põlvi (6.)
- Suve lemmikmaterjalid on
peen- ja puuvillane.
Lemmikvärvid on heledad
elavad toonid, ka valge ja must.

KUI LÄHED LOSSI

Kui lähed tudengilossi, siis
ära unusta, et:

* * *

● Lihtsate paekivist müüri-
dega ei sobi kokku õrnad siidid
ja läikivad brokaadid. Oigem on
valida villane või puuvillane
materjal, millele annavad pidu-
likkust pilud, tikandid jm. loo-
mulikud kaunistused. Ka mus-
ter ning värvigamma võiksid
olla tagasihoidlikud.

* * *

● Romantiline on see hoone
— sama hõngu võiks olla ka
riietuses.

* * *

● Ülikõrgetel kontsadel ning
maani ulatuvas tualetis on eba-
mugav liikuda kõrgetel trepi-
astmetel, mis ilmselt rüütli-
lossi asukatele olid mõeldud.

* * *

● Moes on pidulikult puhuks
õmmelda pehmest hästilange-
vast materjalist.

* * *

● Moes on mugav, liikumist
võimaldav lõige.

* * *

● Moes on eelistada loodus-
likke värve ja materjale.

* * *

● **MOES ON MITTE TULLA!**
KONTSERDILE VÕI BALLILE
TEKSASRIIETUSES!

* * *

Mõningaid võimalikke «lossi-
kleidi» variante pakub Liivia
Leskina ülemisel joonisel.

päev, kus me alles nagu ärkame ja märkame meie nais- te suurt panust igapäevasesse ellu, päev, kus me tahaksime neid vabastada töödest, mida nad teevad ülejäänud 364 päeva aastas, päev, kus me nõustume võtma nende kohustused enda kanda, ning tunneme siis, missugune koorem on nende õlulekstel õlgadel.

Hommikuti on nad esimesed, kiirustades tööle, täit- maks oma ühiskondlikku osa päevast, tööaja lõpuga al- gab teine tööpäev, see kodune. Kodu hubastamise põhi- raskus lasub ju samuti naistel.

Sel päeval tundub, nagu oleksime saanud kosmose- laeval kusagilt kaugelt, ning uudistaksime mingite en- nenägematu olendite tegemisi, nagu polekski me näev

päeva kõrval elanud nende kõrval bussis, trammis, tä- naval, töötoas, isegi ühises korteris...

Alles täna tunnustame ja tunnetame — kuidas me va- rem... kus me küll varem olime? Ja täna püüame se- da kõike heaks teha.

Tõesti, sel märtsikuu 8. päeval ootab meie naisperet üks üllatus teise järel — lilled, kingid, õnnitlused, tun- nustavad pilgud... Meie kõigi ühiseks sooviks on, et see tähelepanu ei lakkaks kalendriüle keeramisega, et me ei istuks jälle oma kaugesõidulaeval tähtede vaheli- ses tühjuses, vaid näeksime iga päev oma ümber askel- davaid, naeratavaid, hoolitsevaid, muretsevaid, vahel salapäraseid, mõnikord torisevaid, aga alati säramisvõi- melisi tähti. Ning et me ei unustaks, et see sära sõltub väga sageli meist, mehed!

REIN VALLA

Kuidas TPI rahval nalja- tegemine välja kukub, seda oleks huvitav teada saada. Ku- na pikema ja tõsisema nalja te- gemine on nii nalja tegijale kui ka lugejale väga vaerikas, siis tuleks ilmselt otsida või- malust põhimõttel «minimaal- sete jõupingutustega maksimaalselt nalja». Üks (võib-olla isegi vastuvõetav) variant oleks näiteks huumoriülesannete ühi- ne väljamõtlemine ja lahenda- mine. Mängureeglid oleksid järgmised. 1. Lugejad esitavad TP toimetusele koomilist vast- tust provotseeriva küsimuse koos ühe omapoolse vaimuka vastusega. 2. Ajalehe rubriigis «Lugeja küsib, lugejad vasta- vad» (olgu näiteks selline peal- kiri) avaldatakse esitatud huvi- tavamate huumoriülesannete küsimused (külsija omapoolne vastus jäägu esialgu veel tund- matuks «salakäiguks»). 3. Pärast lugejate kirjavastuste saa- bumist avaldatakse nendest hu-

külsija «salakäiguks». Nii jõua- megi ühiselt «tõdedeni».

Küsimus 1:

Teatavasti tähendab iga mõõt- mine endast etaloniga (s. t. mõõtühikuga) võrdlemist. Kui- das aga mõõta nalja? Mis võiks olla nalja (või õigemini nalja- suse) mõõtühikuks?

Vastus: Nalja mõõtühikuks võiks olla 1 habendik. Seega, mida vähem on naljas «habet», seda naljakam.

Küsimus 2:

Lugejal P. Q. õnnestus osta karp sefirikompekte «Banaa- nid». Karbil oli ainsaks inst- ruktsiooniks: «Säilitada 3 kuud.» Nüüd on kolm kuud möödunud ja sm. P. Q. küsib, mis karbi- ga edaspidi peale hakata. Mida teie, lugepeetud lugejad, sm. P. Q.-le soovitate? Vastus: Karp «Banaanid» kel- lelegi edasi kinkida, siis võib järgmine inimene seda veel jul- gesti 3 kuud säilitada.

Pandora laegast ei tea iga- üks. Lugu oli nii: peajumal Zeus käskis taevamehaanik Hephaistosel luua naine, neljal tuulel puhuda naisele hing sis- se ja kõigil jumalatel varustada naine naiselike võludega. Ise kinkis Zeus naisele rumaluse, kurjuse ja taltsutamatu uudis- himu. Jumalaltel sai naine kin- giks savinõu, mida ta ei tohti- nud avada. Naine aga ei kuul- lanud ja avas laeka. Laekas ol- nud õnnetused — vanadus, haigus, kurjus, hirm ja katk pääsesid välja. Nagu teada, on nad ilmas praeguigi.

***

USA-s ilmusid müügile «sõrm- kübarad», mis on mõeldud kas-utamiseks ühekordse hamba- harjana. Selline sõrmkübar on valmistatud poorsest hambapas- taga täidetud materjalist, pu- hastamiseks pannakse ta näpu otsa ja siis näpp suhu. Spet- sialistide hinnangul on uudisel

ennustavad sellele suurt tule- vikku.

***

Uurimused näitasid, et Suur- britannias sündib enim lapsi (juba 10 aastat) septembris. Kõige populaarsem nädalpäev on neljapäev, sest 10 aastat tagasi oli see laupäev.

***

Keegi farmer, kellele ei meel- dinud, et turistid tema hobust maiustustega toitsid, riputas ta- rale sildi: «Paluks mitte anda hobusele praunikuid ja kooke. Omanik.» Varsti tekkis selle kuulutuse alla uus: «Palun ülal- pool olevat kuulutust mitte ar- vestada. Hobune.»

***

Vesteldes aususest rääkis M. Twain sellise loo: «Olin veel laps, kui mööda tänavat min- nes nägin arbuuse täis kärü. Armastasin arbuuse, seepärast hiilisin ligi ja vehkisin ühe sis- se. Siis jooksin naabertäna-

haaras mind imelik tunne. Pi- kalt mõtlemata võtsin vastu otsuse. Läksin tagasi kärü juurde ja panin arbuusi tagasi. Võtsin kiipse.»

***

Uue eksamineerimisviisi leiut- tas üks USA professor. Ta võ- tab meeleldi tudengi oma auto- ga sõitma ja eksamineerib sõi- du ajal. Kui vastus rahuldab, lubab ta tudengil väljuda. Kui ei, siis tuleb tudengil tagasi pöörduda (omal kulul) kümnete kilomeetrite tagant. Uus viis on efektiivne ja järgijaid juba lei- dub.

***

Mootorrattal sõitnud Frede- rick Chance pörkas Stour- bridge'is kokku autot juhtinud Frederick Chance'iga. Kumbki ei tundnud teineteist; huvitav on märkida, et «chance» tä- hendab «juhus»...

Poola ajakirjast «Zwierzec» («Peegel») tõlkinud TOMAS WIRING

Ja nüüd mõned pildid lae- vaelust.

Kohe järgmisel päeval pärast Assoore algasid laeval liidu- vabariikide päevad. Esimene päev kuulus Vene NFSV-le.

19. juulil, Ukraina NSV päev. Vär- vikaals rahvarlletes ukrainlanna- laevaninas.

Laeval oli üle saja ukrain- lase, nende päev kujunes üheks sädelevamaks ja põnevamaks päevaks. Hommikul alustati saadetega laevaraadios, lõpetati õhtuse gaalaktõnderdiga muu- sikasalongis. Ukrainlased on teadagi lauluhäälakas rahvas ja nende repertuaar näis olevat lõputu. Ohtul kaunistasid nii kõlavad rahvalaulud kui ka rütmikad tantsud «Gorlitsa»- ansambliilt.

Need, kel oli laeval sünni- päev, olid õnnelikud — vaevalt kunagi keegi teist korda tähis- tab oma sünnipäeva Vahemeres või veel enam Atlandi ookea- nil. Hommikul üllatas laeva- fotograaf päevakangelase suu- re-suure naerunäo fotoga. Õn- nitlusi jagati ka raadiost ning kõik, kes pildid järgi isiku ära tundsid, soovisid tugevat tervist ning andsid põsele kombekoha- se musi. Laevakonditrid meis- terdasid suure tordi. Ohtul käis pidu hiljana.

20. juulil oli Balti liiduvaba- riikide ja Valgevene NSV päev. Hommikul alustati päevakohase saatega. Lõunalausa pakuti rah- vusroogi. Meie õhtu korralda- mine oli vist raskeim — eest- lasi oli laeval ju ainult 3, lät- lasi 4, leedulasi 5, aga valge- venelasi kümnekond, ka tant- suansambel.

Ohtusel kontserdil tutvustati kõigi vabariikide noorte elu, rahvalaule, tantsiti rahvatant- se, viktoriimiti.

Sel päeval töötas ka meie grupp laupäevakul — puhastati tekid vanast lakist ning tõm- mati uuega üle. Iga rühm and- dis välja oma välklehe.

Järgnesid Taga-Kaukaasia ja Kesk-Aasia liiduvabariikide ning Moldaavia päev.

Armeenia tantsuansambel «Ganaz» tervitas õhtukangelasi vastava vabariigi tantsuga, kuid sageli kippusid need olema vä- ga armeeniapäraseid ja nii oli kenaks vahelduseks Leningra- di tüdrukute paroodia.

Hommikul enne väljasõitu kob- tusime kahe keskealise mehega, kes

nähes meie kottidel nimesid, võtsid nõuks südamest naerda me nii ke- nade eesti nime üle. Nad lagista- sid tükk aega veidraid nimesid Tili ja Triin, ning üldse eestlaste kum- malisi nimesid, ning veel kentsaka- maid vene keelde pandud isanime- sid.

Uuel järgmisel kohtumisel laevas uurisid nad uuesti meie nimesid: «Тийу и Трийн. Ти-у, Трин, ах, пусть так Два и Три, так легче!». Ning edaspidi olime Dva ja Tri.

22. juulil sisenesime Bermuda kolmnurka. 23. juulil Neptuni päev.

Basseinides helkis just pum- batud ookeanivesi, ootamas esi- mesi õnnistatuid. Aru pidid and- ma kapten, tema abid, propa- gandistid, kes liiga «igavasti» loenguid lugesid. Järgnes seebi- vahune puhastus ja karastav tulusoolane kimbuls. Kogu tse- remooniat saatis ähvardus tä- gasi keerata Bermuda kolm- nurka.

Õnnistuse saanud said ka vas- tavad diplomid. Templid löödi küll parajasse kohta paljale na- hale.

Ohtul riietus kogu laevarah- vas piraatideks, kauboideks, rõõvliteks. Piraadiõhtusööki söö- di küünlavalgel ning ettekand- jadki olid ümber riietunud.

Muusikasalongis andis kont- serdi laevameeskond — meeste balletitrupp, ettekandjate lü- kumisrühm, lauljad, üks kap- teni abidest luges oma luule- tusi.

Kuid aega ei veetnud me laeval ainult lõbutsedes.

Igal hommikul loeti loenguid väga mitmesugustel teemadel, alates Kreeka poliitilisest olu- korrrast ja Portugali noorsooli- kumisest kuni maailma päeva- kajaliste sündmusteni, noor- soofestivali ettevalmistusteni ja Kuuba vabariigi tutvustami- seni.

Pärastlõunal töötasid diskus- siooniklubid, näidati dokumen- taalfilme, toimusid huvitavad kohtumised ÜLKNÜ XVIII kongressi delegaatidega. Opi- ti ja õpetati hispaania keelt.

24. juulil. Taamal suurlinnasluett. SEE ON HAVANNA.

Saabusime Havanna reidile 18.30 õhtul. Esimesel õhtul jäi- me veel lainete õõtsutada. Käe- ulatuses tuledes Havanna ei tahtnud kõigisse ajusoppidesse mahtuda, see oli nagu muinas- jutt. Kõikid laeva koos oma kohvrite ja muu koluga, et sõita maailma otsa otsima ja nagu Kolumbuski üllatud, lei-

PILLE-TRIIN VALGMÄE

ÜHE SUVE SLAIDID

des end kummaliselt saarelt... On õnnelik see, kes leiab avas- tamata saare, maailma, ja kind- lasti ka see, kes jõuab oma soo- vide sihtpunkti...

Sõitnud 7 päeva mööda Ha- vanna ja pisut mööda Kuuba saart, ei oskagi öelda, mis oli kõige eredam mälestus: kas ko- looniaallinna vanahispaania ar- hitektuur, uue linnaajoo amee- rikastiilis kõrghooned, vaade «Habana Libre» 22-lt korrusel- õisele tuledesäras Havannale, palmisalud maanteede ääres, üksik ratsanik teel, või hoopis...

Kuuba inimesed. Nagu ini- mesed igal pool mujal. Kuid siiski on kuubalane naerata- vaim, uudishimulik ja alati abi pakkuv.

Havanna. 25. juulil. Meie «Gru- sia» sõidab sadamasse sisse. Selsa- me reelingu ääres, laulame, lehvita- me, hüüame loosungid. Sõidame sügavasse lahesopli. Mõlemal pool on nõukogude kaubalaevad, kes tervitavad meid kumedate signaal- dega.

Juubeldused. Oleme päral! Bussid on vastas, saame sad- amaload ning tõttame välja. Tohtu palavus, hingata ei mi- dagi. Pluussid on juba läbimär- jad. «Marati» särkides on pois- tel vist veel palavam. Istume-

oma F-4 numbriga bussi. Mu- gavuste üle ei saanud nurise- da, kuigi konditsioneerimis- sadmed kippusid alt vedama just F-4 grupi puhul.

Sadam, raudtee, väljakud, kit- sukused, tänavad, järsk pööre laiale kaldapealsele, Maleconile. Päremaal ookean, teisel pool 3-4-korruselised majad, üle la- he La Morro kindlus, mälestus- märgid, festivalisümbolika, müügipunktid, vabaõhulavad, ja -lavakesed, kõrghooned, ho- tellid...

• Havanna lühne katedraal.
• Christopher Columbuse nime kandev surnuaed, valgest marmorist.
• Miramar linnaajagu, rohelusse uppuvad majad.

• Revolutsiooniväljak. José Martí mälestusmärk, transparentid kõrghoonetel. Che Guevara tohtu port- ree.

Aga festival? Maailma noor- soo üritus? Kõigile noortele, kogu maailmale? Kus on siis need harjumuspärased lipud, loosungid, plakatid, tulekirjad linna kaunistamiseks, kus nad on suurelt ja kriiskavalt, sil- matorkavalt ja pisut pealetük- kival? Niimoodi pisut ehmata- nult mõtlesingi. Igal pisiplat- sil seisib karnevalitribuutika, aga festivali jaoks tundus linn nii tagasihoidlikult kaunistatud.

Oli see toreduse põlgus, ei tea. Kuid kogu linna ja küllap- maadki kaunistas festivalipäe- vil noorusvaimustus, säravad silmad, valgete hammaste nae- ratas. Üritus, mis ühendas 18 500 noort.

Kuuba on kõik muuseumid ja näitused tasuta. Natsionaal- akvaariumis nägime päris eht- sat haid, vaatasime teda, mina vastu klaasi. Vaimustusime trii- bulistest, täpilistest, värvilis- test ja mõnedest kentsaka kuju- ga kaladest, meritähedest, -si- ilidest, -hobustest, kilpkonna- dest.

Ohtul sõitsime bussidega lin- na, jalutasime, kodunesime. Sume õõ, ookeanil paar tuledes laeva. Kaldapealsel tänaval ja- lutasid, istusid, tantsisid, kal- listasid, suudlesid kuubalased.

Juba päeval märkasime vaba- õhulavasid, mis, siis oletamisi, esinemisteks mõeldud. Ohtul kõitis pilku üks suurem neist keset muruplatsi: hele valgus- tus, laval tõmmud mehed pille sättimas, rahvas ootamas. Tõt- tasime meiegi üle laia stradii, et vaadata lähemalt. Lavale tuli Kuuba tantsuansambel, lihtsa- tes kostüümides, saledad naised ja lüheldased mehed. Tuli on vale sõna, TANTSIS. Tants sündis südamest, ta oli kuuba- lastes ürgne, rütmitunnetus eri- line. Tants tekkis sealsamas lihtsast tantsulustist, partneri- tunnetusest, hinges kellana tik- suvast sambarütmist.

Eslehekülje fotod tegi SVEN AR- BET, kujundas ANN VAHAKORM

Vastutav toimetaja
G. MAZAK

«Таллинский политехник», ор- ган парткома, ректората, комитета ЛКСМЭ и профкома Таллинского политехнического института.

Trükikoda «Ühiselu»,
Tallinn, Pikk t. 40/42

Hind 2 kop.

Tell. nr. 585
MB-02446